

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 94

číslo: 18

4. května 2014

Cena: 8 Kč

AKCE A KONTEMPLACE

Rád bych se na stránkách našeho Českého zápasu dotkl pro mne nejpodstatnější otázky, kterou je duchovní obnova církve. Jak jistě víte, druhý rok obnovy ČČSH není ještě ani v polovině. Přesto se toto dílo šíří ve farnostech i diecézích, za což jsem opravdu vděčný.

Od letošního roku jsem se ujal práce na vydávání týdeníku *Akce a kontemplace*. Tento týdeník má v současné době 412 stálých odběratelů. Jeho struktura zahrnuje jedno týdenní evangelijní čtení, krátkou myšlenku někoho z církevních otců či současných duchovních křesťanských autorů, modlitbu z tradice církve, krátkou úvahu, a především přímlyvy za konkrétní sestry a bratry nejen z naší církve. Tyto přímlyvy posílají nejen duchovní, ale i laici z okruhu ČČSH. Od Velikonoc je vydáván v rozšířené dvoustránkové podobě, jelikož přímlyvných modliteb přibývá a některé mají více než týdenní platnost. Osobně jsem moc rád za to, že někteří duchovní zahrnují tuto práci do setkání v náboženských obcích a šíří toto dílo dál. Mám také již několik osobních svědectví, že na základě společných přímlyvů došlo ke zlepšení zdravotního stavu, a dokonce i k plnému uzdravení.

V modlitebním díle nesmíme zapomínat na jednotu církve. I proto jsem rád, že podobná práce vzniká také v hradecké a brněnské diecézi.

Každý, kdo chcete připojit své přímlyvné modlitby, můžete napsat na můj e-mail (biskup@plzenskadiocese-ccsh.cz). Stejně tak učíte, pokud chcete být zahrnuti do adresáře pro zasílání tohoto týdeníku.

+ Filip Michael Štojdl

Hledání podoby přijímání podobojí v utrakvismu

Výročí 600 let od znovuzavedení přijímání podobojí pro laiky v roce 1414 vede náš zájem v církvi k hlubšímu porozumění a duchovnímu prožívání svátosti večeře Páně. Tento jedinečný dar Ježíše Krista věřícím je současně nevyčerpatelným tématem z hlediska výkladu biblického svědectví, poznání bohaté historie a úsilí o teologické pochopení. Ve spojitosti s výročím přijímání podobojí si můžeme položit také zvědavou otázku, jak asi probíhalo přijímání svátosti večeře Páně v době utrakvismu.

Při pohledu do pramenů a literatury zjišťujeme, že svátost eucharistie se v husitské době ve většinovém utrakvismu slavila u oltářního stolu (menzy). V kostele býval hlavní oltář a několik postranních oltářů. Když byla v kostele u oltáře mřížka, jako například v bývalém gotickém kostele sv. Mikuláše na Malé Straně, nazývali ji kališníci „večeřadlem“ a pokrývali ji látkou. Utrakvistické oltáře měly podobu dřevěné skříňové otevřené archy, na které se nacházely obrazy Krista a jeho vykupitelského díla, matky Páně Marie a postav světců, mezi které byl zařazován i Mistr Jan Hus. Do středu archy bylo na některých oltářích husity záměrně umístěováno zobrazení scény Poslední večeře Ježíše Krista s apoštoly, jako tomu bylo v Kutné Hoře nebo v Novém Bydžově.

Na oltářní mensu se kladl kalich a schránka na hostie nebo rozprostřené líně plátno (korporál) s hostiemi. Pro hostie se užívalo nízké válcové

ciborium zvané pyxis. Původně se jednalo o antickou nádobu na uchovávání šperků. Utrakvisté užívali během mše i při procesích monstrance pro vystavení hostie, jak dokládá i Jenský kodex se zobrazením kněze, který nese hostii v monstranci ve tvaru slunce.

Husitské kalichy měly gotickou podobu a oproti zlatým a stříbrným kalichům římské církve byly prostší, i když byly také často stříbrné a pozlacované se. Zhotovovaly se však nejen ze stříbra, ale i z mědi, mosazi a cínu.

Zvláštností utrakvistů byl rozměrný kalich s řápkem, který se užíval zřejmě pro přijímání laiky i dětmi. Součástí inventáře utrakvistických kostelů byly také lžičky. Lžičkami se podávala svátost eucharistie dětem hned od jejich křtu. Byly používány i pro přenášení hostií. První přijímal kněz a následně přistupovali společně členové obce, kteří poklekli na stupně oltáře. Z jedné strany se shromáždili muži a z druhé strany ženy. Farář podával chléb na jedné straně a kaplan na druhé straně podával z kalicha. Samostatně byla přijímána hostie a samostatně se přijímalo pitím z kalicha. Komunikanti přijímali svátost vkleče. Pod kalichem i schránkou na hostie drželi ministranti látku, aby se tím zabránilo upadnutí posvátných darů na zem. Utrakvističtí kněží při přijímání užívali jednoduchá nezdobená mešní roucha. Během bohoslužby s přijímáním zpíval pěvecký sbor – literát-
Pokračování na str. 3

LIDÉ V NOVÉM BORU SI POMÁHAJÍ

Je to vždy dojemné, když se objeví pomoc. Obzvlášť když to nikdo nečeká. Taková pomoc je dar v pravém slova smyslu. Toto jsme zažili v naší náboženské obci Nový Bor. Byla to nenápadná, dalo by se říci obyčejná chvíle uprostřed rušného pracovního dne. Radost zprostředkovaná Bohem se někdy vlomí do našich šedých dnů zcela nenápadně. V první chvíli zůstává nepovšimnuta. Tento příběh se odehrál také tak.

Jedna sympatizantka naší náboženské obce položila věcnou otázku. Chcete nové kříšťálové lustry do vašeho kostela sv. Ducha? Souhlasili jsme a dobrá věc se podařila. V této chvíli děkujeme jménem svým i jménem náboženské obce naší církve nadačnímu fondu firmy Lasvit Nový Bor za sponzorský dar – osvětlovací tělesa pro kostel sv. Ducha.

Od chvíle, co lustry visí v našem kostele, se jeho atmosféra změnila. Je duchovnější. Díky světelným efektům, když lustry svítí, zesílil pocit tajemství, který ke kostelu patří. Světlo vytváří v kněžišti kruhové

efekty a kruh je symbolem nekonečna. Také zesílil pocit radosti, a to nejvíce, když venku svítí slunce a jeho paprsky dopadají okny na kříšťálové části lustrů. Na zdech se objevují barevné odrazy v barvách duhy, které pomalu rotují.

Jsmo nadšeni a i návštěvníci kostela zůstávají v úžasu stát. Do kostela, hned u vchodu, umístíme děkovný štítek s nápisem odkazujícím na firmu Lasvit. Radostně všem čtenářům sdělím, že kostel se stal součástí naučné stezky Nového Boru. V hrobce vedle kostela bude během roku vytvořeno minimum Mistra Jana Husa.

(Připravujeme se na výročí 600 let od upálení M. J. Husa v roce 2015.) Návštěvnost tohoto místa se tak zvětší. Náboženská obec bude pořádat průvodcovské služby. Díky většímu pohybu občanů v tomto místě se také více návštěvníků dozví o významu firmy Lasvit a také o tom, co všechno úžasného dělá pro občany. V nejbližším možném termínu bude uspořádána Slavnost světla. Za účasti sponzora, věřících a občanů Nového Boru budou světla po krátkém obřadu slavnostně rozsvícena. O termínu budeme včas informovat.

E. Raymanová, M. Stárek

O modlitbách s bratrem biskupem Dovalou

Již řadu měsíců, týden co týden, nám v redakci do e-mailu přicházejí „modlitby diecéze“ od brněnského bratra biskupa Juraje Dovaly. Obsahují kromě námětu znění modlitby souvisejícího obvykle s aktuálním děním kolem nás také liturgický kalendář, myšlenku na konkrétní týden – většinou výrok některého z církevních otců, teologů, svědků víry, a výzvu k vnitřní modlitbě srdce, která nás může provázet celý den. V modlitbách je často zařazena prosba za zdraví některého z našich bližních, sester a bratří, či za konkrétní náboženskou obec...

Bratře biskupe, Tvé náměty jsou pro nás obrovským požehnáním a inspirací. Co je inspirací pro Tebe samotného při výběru obsahu proseb?

Hlavně situace ve světě, v naší zemi a samozřejmě v naší církvi. Snažím se reagovat na to, co se děje, co je důležité. Vyzývám také lidi, aby mi psali za koho a za co chtějí prosit Boha o posilu a pomoc. Zařazuji i modlitby církevních otců jako třeba Basila Velikého, Jana Zlatoústého, Klementa Římského a jiných velikánů křesťanské tradice, ale třeba i rabího Nachmana. Důležité jsou z mého pohledu také děkovné a oslavné modlitby. Mám často pocit, že bychom měli Boha víc velebit a snažit se být více ponořeni v radosti Boží.

Byla pro Tebe modlitba v životě vždy samozřejmostí?

Pocházím z věřící rodiny a rodiče se s námi odmala modlili. Ale evoluci jsem zažil. Od dětských představ

a dětských modliteb se vztah k Bohu prohluboval při objevování modlitby křesťanských mystiků. Poměrně brzy jsem objevil svět meditace a ticha a od té doby jsem v tom až po uši. Vnitřní modlitba, nebo-li modlitba srdce, přináší štěstí, které ve světě nenajdeme.

Čas na „hlavní“ modlitbu týdne je osmá hodina večerní. Když se v tuto dobu sám ztišiš před Bohem, vnímáš propojení s ostatními věřícími? Sjednocení v Duchu?

Cítím. A vnímám v tom velkou sílu i naději pro celou naši církev. Mám radost, že mnoho lidí i mimo naši diecézi má o tyto modlitby zájem a jsme v Duchu, v jednotě a lásce propojeni. Nenaučíme-li se denně klečet, vytrvale se modlit a utíkat se k Bohu, církev nemá budoucnost. Augustin to krásně řekl: „Bez jídla nelze udržet naživu tělo, bez modlitby nemůže žít duše.“

Apoštol Pavel říká, že žádná zkouška, kterou na nás Bůh posílá, není nad naše síly. Někteří lidé však své současné trápení prožívají jako neúnosné. Víš, že i k nim často směřuješ modlitby. Jak přijímat tyto situace? Mám hlubokou úctu před utrpením druhých. Musíme ho přijímat s pokorou a nikoho nemoralizovat, protože to je posvátná půda. Snažme se být ale christoforos, nositelé Krista, naděje. I když svět propadá zoufalství, stůjme v poznání pravdy a šířme světlo Hospodinovo. Stařec Silván z Athosu řekl: „Nelze slovy vypovědět, jak velice nás Pán miluje! Jen v Duchu svatém je možné tuto lásku poznat. A duše modlitčích sezná Ducha svatého.“ Modlíme-li se, žijeme s Bohem tady a teď a je to na nás poznat.

Milý Juraji, srdečně děkujeme. O modlitební náměty z brněnské diecéze si můžete napsat na: dovala@centrum.cz

O tom, kdo je náš bližní

*Dělej, co můžeš,
a Bůh přijde na pomoc tvé dobré vůli.*

Tomáš Kempenský

Když skončila druhá světová válka, dopouštěli se mnozí čeští občané z nenávisti mnoha krutostí i zločinů na německých obyvatelích, kteří předtím nikomu neublížili: Stačila jen jejich národní příslušnost. Zastávat se Němců a chránit je bylo nebezpečné.

Naše dobrá přítelkyně se rozhodla za palby během květnového povstání navštívit rodiče, kteří bydleli na Václavském náměstí.

Když vstoupila do domu, napadlo ji podívat se ke schodům do suterénu. Tam dole se krčil mladý německý voják a se sepjatýma rukama jí dával znamení, aby ho neudala. Marie, tehdy dosud svobodná, ho přivedla k rodičům. Nebyli nadšeni, když je prosila, aby mládenci v německé uniformě poskytli azyl, nicméně dceři vyhověli. Když se poměry uklidnily, přivedla vojenskou hlídku, která vojáka odvedla. Ještě předtím dal své zachránkyni navštívenku. Byl to graduovaný matematik. Jakoby kdosi jiný děkoval místo něho: „Hladověl jsem a dali jste mi najíst, žíznil jsem a dali jste mi pít, byl jsem pocestný a ujali jste se mne.“

Několik let po skončení války trávila Marie, už vdaná, dovolenou v krušnohorské obci Rudná. Seděla v pokojíku venkovské vilky, zakoupené po Němcích, a naslouchala německému vysílání z Mnichova. Pojednou uslyšela jméno, které jí připadlo známé. Nemýlila se. Onen voják, teď už v zahraničí známý vědec, vydal knihu, kterou věnoval s díky přátelům v Praze. Nejmenoval, aby neuvedl nikoho v nebezpečí, neboť to bylo za doby politických procesů v padesátých letech. Nebylo třeba jmenovat. Nevznikají hluboká přátelství mezi zneprátenými národy především takto?

Miroslav Matouš

Z kazatelského plánu

Druhá neděle po Velikonocích (Misericordias Domini)

Hospodinova milosrdenství je plná země. Nebesa byla učiněna Hospodinovým slovem. Aleluja! ŽALM 66,1-2

První čtení z Písma: Skutky 2,14a.36-41

Tužby velikonoční (II)

2. Za dar osvětlení, abychom moudrost Boží v Kristu Ježíši vírou přijímali a zalíbení v ní nalézali, modleme se k Hospodinu.
3. Za dar síly, abychom sladké jeho zákona Kristova na sebe ochotně brali a věrně až do konce nesli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, tvůj Syn se dal poznat svým učedníkům v lámání chleba. Otevři oči naší víry, abychom ho viděli v celém jeho dile vykoupení! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 1. Petrův 1,17-23

Evangelium: Lukáš 24,13-35

Verše k obětování: Žalm 63,1

Verš k požehnání: Lukáš 24,35

Modlitba k požehnání:

Nebeský Otče, od tebe jsme dostali milost nového života. Dej, ať jsme stále vděční za tento tvůj dar! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 251, 252, 254, 257, 303, 307

JAN XXIII. – FARÁŘ SVĚTA

Těsně před vydáním tohoto čísla proběhla velká celocírkevní událost: svatořečení dvou papežů „velikánů“, Jana XXIII. a Jana Pavla II. Blahoslavení papežové Jan XXIII. a Jan Pavel II. se zapsali do dějin křesťanství zlatými písmeny: ukázali nové cesty, otevřeli křesťanství nové obzory, měli obrovský vliv na dějiny Evropy a byli nesmírně populární.

Čím to, že získali lidská srdce milionů lidí? Především jejich hlubokým člověčenstvím, šlechetností ducha a dobrotou z nich vyzařující.

Když byl zvolen papežem Jan XXIII., řekl při své promluvě shromážděným davům na Svatopetrském náměstí, aby, až se vrátí domů, pohládili s láskou své děti a řekli jim, že je to od papeže... Právě svou dobrotou, něžností a vrozenou empatií si získal papež Roncalli lidská srdce. Italové mu dodnes neřeknou jinak než „il papa buono“ – dobrý papež.

Svatořečený Jan XXIII., vlastním jménem Angelo Giuseppe Roncalli, se narodil v roce 1881 a zemřel v roce 1963 ve Vatikánu. Byl 261. papežem Římskokatolické církve (1958 - 1963). Když byl ve věku 77 let zvolen Petrovým nástupcem, málokoho napadlo, že za pouhých pět let svého pontifikátu změní katolickou církev víc než jeho předchůdci od 16. století. Především zlidštil svůj úřad způsobem, který všechny ohromil. Svě

působení na papežském stolci zasloužil snaze vést církev zcela novým směrem, podle rady teologů teprve za jeho působení skončil v katolické církvi středověk. Hlásal nutnost porozumění mezi lidmi i mezi jednotlivými náboženstvími. V neposlední řadě se významně angažoval jako mírotvůrce během jednoho z nejvážnějších okamžiků 20. století – tzv. karibské krize, kdy celému světu hrozila jaderná válka. Papež Jan XXIII. byl přívržencem víry, že mir lze trvale zachovat pouze dialogem a ochotou

i přes odlišnost názorů najít společnou řeč. Mezi nejdůležitější činy jeho pontifikátu náleží svolání druhého vatikánského koncilu a vydání encykliky „Pacem in terris“, které mu ve

spojení s diplomatickými aktivitami přineslo přezdívku „papež míru“.

Narodil se do rolnické rodiny jako prvorozený syn a třetí ze třinácti dětí v kamenitém podhůří Bergamských Alp v severní Itálii. Do školy chodil denně šest kilometrů bos horami. Škola ho narozdíl od bratrů bavila, a matka jej proto poslala do kněžského semináře. Po vysvěcení na kněze se zaměřil na právní vědu. V té době zemřel bergamský biskup a jeho nástupce si krátce po svém jmenování vybral Roncalliho za sekretáře. Nový biskup vynikal novostí myšlenek i skutků. Ve válečném roce 1915 byl Roncalli odveden do italské armády jako ošetřovatel a vojenský kaplan s hodností seržanta. V roce 1925 byl vysvěcen na biskupa a vyslán jako apoštolský vizitátor do Bulharska, kde se projevil jeho diplomatické schopnosti v pro něj neznámé pravoslavné zemi s téměř 750 000 muslimy a pouze 55 000 katolíky.

Jako bulharský nuncijs navštívil v roce 1929 Prahu, kde se zúčastnil slavnostního otevření dostavěné katedrály sv. Víta a vykonal pouť do Staré Boleslavi. A když v budoucnu už jako papež bude přijímat československé účastníky koncilu, bude se velmi zajímat o osud církve v komunistické zemi. K výročí 1100 let od příchodu slovanských věrozvěstů vydá zvláštní apoštolský list. **P. Hýbl**

Nad Písmem

TAM A ZPĚT

*Úprk, výklad, lámání chleba, návrat.
To je průřez dnešním evangelijním textem.
To je průřez naší liturgií.*

■ **Úprk**

Dva učedníci nešťastní, zklamaní a zmatení jdou z Jeruzaléma pryč. Pryč směrem do Emazu. Opouštějí to krvavé místo, kde zemřel jejich přítel, mistr – jak oni říkají, prorok, který měl spasit Izrael. A tento prorok, do kterého vkládali tolik nadějí, se nechá klidně pověsit, i když je nevinný. Proto prchají pryč. I my, zklamaní, nešťastní a zmatení utíkáme z reality našeho světa do reality bohoslužeb, kdy smíme být propojeni s Božím královstvím. Opouštíme místo, kde tolik lidí umírá, kde se děje tolik nespravedlností, kde se nám zdá, že to zlé, chamtivé a pyšné vítězí nad tím dobrým. Jako se ke dvěma učedníkům přidává Kristus, tak se nenápadně přidává i k našemu bohoslužebnému společenství. Nejprve nám stejně jako jim jen naslouchá. Na začátku bohoslužeb totiž máme prostor, kde se můžeme ztišit a svěřit Pánu Bohu všechno, co nás trápí, co nás tíží.

■ **Výklad**

Pak promlouvá on. Vysvětluje a dokazuje vše z Písma. Odpovídá na naše otázky a ukazuje nám, jak jsme nechápaví, jak se na určité věci díváme ze špatného úhlu pohledu. V tu chvíli by nám mělo být dobře – měla by hořet naše srdce, i když nevíme proč. Měli bychom cítit, že slova, která slyšíme, jsou správná, že hojí naše rány, které máme na duši, ukazují nám, co si myslíme či děláme špatně, a měla by nás vést k lepšímu. Po třech čteních z Písma a jejich

výkladu je další krok na nás. Jako učedníci zadrželi Ježíše, aby nikam nechodil, aby s nimi zůstal – „vždyť už se chýlí k večeru“, i my děláme krok směrem k Bohu, vyznáváme svou víru. To za nás Ježíš neudělá, je to náš svobodný krok k němu. Je to podržení jeho blízkosti.

■ **Lámání chleba**

A on zůstává – bere chléb, vzdává díky, láme a rozdává. I my při slave-ní večere Páně bereme chléb, vzdáváme díky, lámeme a rozdáváme. V tu chvíli je Kristus nejvíce přítomný, a i my můžeme prožívat, že je živ, že není mrtev, není ani v hrobě, ale je s námi a mezi námi. Učedníkům se najednou otevírají oči a my můžeme cítit Kristovu blízkost. Proto je večere Páně tak důležitá!

■ **Návrat**

Když Krista konečně skrze jeho jednání s chlebem učedníci poznají – zmizí viditelně z jejich očí. Přesto ale, že jim hned zmizí, nenaplní je to skepsí, nepropadají zpátky do deprese, ale okamžitě se zvednou, otočí a cestují zpět do Jeruzaléma. Vrací se zpět do toho strašného místa, protože se jim během těch několika hodin strávených s Ježíšem stane místem oslavy Hospodina. Je jim jedno, že den se nachýlil – cestují nocí zpátky, aby mohli sdílet to, co zažili...

I my bychom z bohoslužeb měli odcházet s odvahou a chutí vrátit se zpět do světa mimo kostelní zdi naplnění touhou vyprávět o našem setkání s Pánem Ježíšem. Dnešní čtení z Lukáše je úžasný manuál pro chod a prožívání bohoslužebného setkání. Možná ale občas na nás takto bohoslužby nepůsobí. Třeba z nich neodcházíme s radostí, že jsme se setkali s živým Kristem. Možná se nám na bohoslužby ani nechce. Jako o tom vypráví jeden vtip: Matka ráno budi synka: „Vstávej, musíš do kostela!“ „A musím?“ „Vstávej, musíš do kostela!“ „A opravdu musím?“ „Musíš, vždyť jsi farář!“

Pokud nás tedy bohoslužby neposilují, musíme si položit otázku, kde jsme my udělali chybu? Byli jsme dostatečně přítomní nejen tělem, ale i duchem? Nebo jsme si zacpali uši pýchou a Kristova slova neslyšeli? Nebo jsme obalili svá srdce naštváností, takže jsme nebyli schopni cítit Boží přítomnost?

Kéž tedy z bohoslužeb odcházíme s radostí a chválou na rtech. S touhou se proměnit k lepšímu. Kéž odcházíme proměnění setkáním s živým Kristem, který za nás umřel, na své tělo vzal naše hříchy, aby nás jeho rány uzdravily. Kéž se Kristem necháváme v našich myšlenkách a v našem jednání vést. **F. Klásková**

**Pane náš, děkujeme ti za to,
že se smíme společně setkávat,
děkujeme za dar bohoslužeb a prosíme tě,
nauč nás je prožívat jako tvou přítomnost mezi námi,
nauč nás radovat se z toho, že tam,
kde se sejdou dva nebo tři, jsi ty uprostřed nich. Amen.**

Hledání podoby přijímání...

Dokončení ze str. 1

ské bratrstvo – latinsky i česky. Pro uchovávání liturgických nádob a předmětů užívali husité vyzdobené a uzavíratelné výklenky, tzv. sanktuaria či sanktuáře nacházející se ve stěně kněžiště (presbyteria). Kamenné výklenky měly symbolickou výzdobu například v podobě oblíbeného námětu dvou andělů adorujících kalich a hostii. Přijímání podobojí je doloženo i v některých dochovaných výtvar-

ných památkách jako v České kronice z roku 1510, v Kancionálu mlado-boleslavském z roku 1572 a v Kancionálu literátského bratrstva Betlémské kaple z roku 1587. Zvláště v posledním ze jmenovaných pramenů je vyobrazení detailů interiéru kostela, oltáře i průběhu přijímání. Obrazový materiál, řadu poznatků, ale i otevřené otázky poskytuje publikace „Umění české reformace“ vydaná v roce 2010 i další literatura věnovaná tomuto období.

Zájem o utrakvismus v církvích hlásících se k odkazu české reformace se projevuje z hlediska historického, ale také teologického a liturgického. Prvky utrakvistického přijímání jsou ve svébytné podobě přítomny v současné bohoslužbě a slavení večeře Páně jak v církvích luterských, v Českobratrské církvi evangelické, tak i v Církvě československé husitské.

Tomáš Butta

Z ekumenické bohoslužby ke Dnům J. A. Komenského v Chrámu Mistra Jana Husa

Dny Jana Amose Komenského v Uherském Brodě

Dny Jana Amose Komenského se v Uherském Brodě letos konaly už potřetí. Hlavním „hybatelem“ této akce je sdružení „Tenebrae fasciarum“; jeho aktivními partnery jsou další uherskobrodské organizace. Nejde o vzpomínání na někoho, kdo tu kdysi žil, ale o snahu ukázat, že dílo JAK je stále inspirativní i aktuální. Heslem letošního ročníku bylo „Současná škola – dílna lidskosti“. První dva dny byly vyhrazeny žákům pátých tříd, kteří se s životem a dílem JAK mohli seznámit netradiční a zážitkovou formou. Před muzeem JAK rozkvetl neobvyklý záhon z plastových květin, ke kterým byly připojeny vzkazy dnešních žáků dávnému učiteli. Na vřavících stůžkách jsme mohli číst: „*Díky za kamarády, které ve škole mám.*“ „*Díky za školu, cítím se tu jak v nebi.*“ Ale také prosby k učitelům, aby byli hodnější, aby byly delší přestávky a víc hodin tělocviku. A také aby ve škole nebyla šikana. Na kytce „dospěláků“ jsme pak mohli číst: „*Jane, kéž by se Tvé myšlenky podařilo realizovat!*“ Stranou nezůstali ani dospělí. V restauraci U Rochů byly spolu s nápoji předkládány „edutácky“ s různými školními úlohami; každá správná odpověď byla odměněna. Pod názvem „Otvírák na Komenského“ ve studentské kavárně Ulitě

kafé nad dílem Mundus Moralis „mudrovali“ studenti brněnské FAMU – Bára Goldmannová a Jakub Urbánek. A mladých bylo plno. Součástí Dnů Komenského byla letos i konference České pedagogické společnosti. V hlavních referátech i při následné práci v sekcích opět rezonovalo téma školy jako dílny lidskosti. Ke zdaru celé akce přispěly i společenský večer a slavnostní shromáždění, jehož součástí byla i sólová vystoupení žáků ZUŠ. Organizátoři akce nezapomínají ani na skutečnost, že celý život i pedagogické dílo JAK je pevně zakotveno na osobní víře v Krista. Sobotní podvečer patřil ekumenické bohoslužbě v Chrámu Mistra Jana Husa. Prostřednictvím citátů z Praxis pietatis k nám promlouval sám JAK a my si znovu mohli uvědomit, jak aktuálně a naléhavě i dnes ta slova znějí. Týdenní akci pak uzavřel a projekce filmu Oddělen (USA 2011) o učitelích, který se způsobem řešení svých osobních problémů nakonec stává vzorem pro své studenty. Zapadnout by nemělo ani úvodní slovo Petra Sedláře o lidskosti, kdy se na slovech „být druhému k ruce, být mu pomoci“, shodnou věřící i nevěřící. Pokud vás akce zaujala, můžete příští rok i vy „být při tom“.

NO CČSH Uherský Brod

Z DOPISŮ NAŠICH ČTENÁŘŮ

Ze vzpomínek na válečné události

Když mi bylo 10 let, začala válka. Naše rodina tehdy bydlela v Praze na Korunní třídě na Královských Vinohradech v okolí čokoládovny Orionka, pivovaru a remízu neboli tramvajové vozovny. Před válkou tu bývaly filmové ateliéry, než se přestěhovaly na Barrandov. Byli jsme členy vinohradského sboru naší církve. Co se pro mě najednou změnilo? Před válkou jsme si chodili s maminkou a bratrem hrát do protější pivovarské zahrady. Nyní mě maminka přestala pouštět samotnou s kamarádkami. I do Sokola, protože tam začali chodit podivní lidé, které nikdo neznal. Náš dětský svět se smršknul na spojené dvorky v bloku domů, v němž byla i škola. Válka nás děti smělila dohromady. Nepouštěli jsme

nezdav.“ Jednoho dopoledne jsme si hráli na dvoře našeho domu a slyšíme tlumený náraz, něco dopadlo z výšky na zem. To skočila z okna sousedka, manželka onoho pána, když dostala obsílku k transportu do Terezína. Pak jsme uslyšeli silný výkřik, soused seběhl dolů, ale bylo už pozdě. Maminka byla horlivou příslušnicí naší církve, narodil od tatínka, který byl vlažnější, ale ona dbala na to, abychom každou neděli šli na bohoslužbu. Bez výjimky. Pro neznačného, zvyklého na tradiční kostely, byla budova našeho sboru šok. Ale nám se, jako vše moderní, líbila. A také ty sochy v životní velikosti uvnitř. S tetou jsme chodili někdy i do sboru ve Vršovicích.

ne, když jsme byli ve škole a maminka v prádelně prala, Američané začali bombardovat Prahu. Spletli si ji s Drážďanami. Hruža. Dům na rohu dostal plný zásah. Střepiny z bomby rozbily skla v okně a stovky střepů se rozletěly po prádelně. Celá stěna toho domu se zřítila a mrtvá těla zbyla v odhalených patrech. Po náletu shromážděvali padlé v kostelech, kam je příbuzní chodili identifikovat. Dne 5. května 1945 vypuklo pražské povstání. Sousedé, kteří měli syna v americké armádě, tajně jeli v noci do Plzně. Ti nám řekli o jejím osvobození. Z 5. na 6. května šli tatínek a bratr s muži z celé ulice stavět barikádu na roh Perunovy a Korunní ulice. Vykolejili tramvaj, přehradili jí ulici, vytrhali hromady dlažebních kostek a její dva vagony jimi naplnili do výše dospělého člověka. Kdo doma tajně ukrýval zbraně, donesl je na barikádu. Tatínek přinesl dvě pušky, co měl schované ve sklepě pod hromadou uhlí. Tatínek pak hlídal náš dům i všechny kluky a nepouštěl je ven. Měl vysílačku a někam volal. V pekárně vedle barikády se peklo ve dne v noci. Pekařův syn roznášel chleba. Maminka měla pětilitrové zavařovací sklenice od okurek plné kávy, s víčky zalitými voskem, které schovávala už několik let na lepší časy; nyní neodolala, všechno vypráznila a začaly jsme společně vařit kávu. Děti ji nosily barikádníkům. Z pekárny poslali čtyři chleby, z nichž maminka nakrájela krajíce. I ty rozdali na barikádě. Pak od Vršovic přijeli němečtí vojáci a začali na ni střílet; chlapce z pekárny trefila kulka a zranění ihned podlehl. Ale útoky na tomto místě nebyly tak silné. Kolem Flory bylo vojáků mnohem víc, drželi se na kopci, aby měli přehled. Asi dvě noci jsme nespali. O vysílání českého rozhlasu z věže budovy našeho sboru jsme nevěděli, protože ulice byla zabarikádovaná. 9. května ruské vojsko přijelo do Vršovic. Až později jsme je viděli, i před naším domem. Utábořili se ve dvoře a skladišti pivovaru a pak už do centra nesměli. Všichni jsme je objímali. Co kdo měl doma, donesl a rozdával a bral si od druhých – zavařeniny, mléko, maso z černých zabijaček. Po pár dnech se začaly rozebírat barikády, což dělali zajatí Němci. Přijeli i Američané. Ještě týden po osvobození jsem nechodila do školy. Bratr farář Šimšík v našem sboru sloužil velkou bohoslužbu na památku obětí okupace a války a na poděkování Bohu za osvobození.

Věra Macháčková,
NO Praha 1-Staré Město

mezi sebe cizího. Lidé byli příliš bojácní na společenský život... Neměla jsem to daleko do školy v Perunově ulici. Všichni jsme se ve třídě spolu kamarádili. Jednoho dne nepřišli do školy tři naše spolužačky. Do té doby šlo mimo nás, že byly židovského původu. Ani toho dne jsme nevěděli, proč tu po nich zbyla prázdná místa v lavicích. Ale paní učitelka Šumerová věděla. Na začátku první hodiny dopoledního vyučování nám řekla, ať se postavíme do pozoru a nemluvíme – snad to bylo i 5 minut. Odstoupila k oknu, dívala se na ulici a také nepromluvila ani slovo. Bylo vidět, že přemýšlí, co se v tu chvíli s nimi děje. My jsme o ničím neměli ani potuchy. Pak jsme měli počty a dostali jsme úkol spočítat, kolik dětí zbylo, když tři odešly... Maminka mě vždycky nabádala, abych sousedy slušně zdravila. V naší ulici bydleli manželé. Soused chodil každé ráno do zaměstnání a já ho pokaždé pozdravila. Vždycky mi jako dospělá řekl: „Dobrý den“; byl to velmi slušný člověk. Jednou ho vidím, jak jde jako vždy do zaměstnání, ale nejde po chodníku, ale po okraji silnice pod obrubníkem. Jako jindy zdravím a on jen pokynul hlavou a řekl: „Holčičko, už mě raději

Tatínek každý večer, když nepracoval, poslouchal rozhlasové vysílání z Londýna začínající znělkou Beethovenovy Osudové. Zavřeli jsme okna, zamknuli dveře. Maminka na ně pověsila deku, a aby ztlumila rádio, ještě ho zabalila. Rodiče by nás nejraději poslali za dveře, ale v našem malém bytě to nešlo. Seděli jsme kolem rádia jako kuřátka kolem kvočny. Pro mě, jako pro dítě, to bylo velké dobrodružství. V rádiu připomínali svátky, které se přestaly slavit – 28. říjen, narozeniny T.G.M., vysílaly se pořady s Janem Masarykem. V našem domě bydlel pan Dědek, který také poslouchal zahraniční rozhlas. A někdy se nás děti ptal: „*Poslouchal tatínek večer Londýn?*“ Bratr mlčel a já řekla: „*Nevíme.*“ Maminka nám totiž mockrát řekla: „*Opovažte se s někým mluvit!*“ I na naši rodinu dolehl dráp okupace. Tatínek zavřeli. V hospodě někomu ukázal vlastní kreslené karikatury Hitlera. Gestapo přišlo na udání. Poslali nás za dveře a obrázky si ihned odnesli. Tatínek se ve vazbě raději okamžitě přiznal a řekl jim, kde je má, aby nezničili celý byt. Odsoudili ho, ale za půl roku se z vězení vrátil. Bylo to našťěstí po hejdrichiádě. Blížil se konec války. Jedno dopoled-

Husovské trienium – další přípravy Husovských slavností 2015

Patriarcha CČSH dr. Tomáš Butta a synodní senior ČCE Mgr. Joel Ruml se setkali s ředitelem Národního divadla k projednání možností zapojení ND do Husovských slavností 2015. Předsedové komisí obou církví, které připravují program Husovských slavností 2015, dr. Tonzarová a Mgr. Reininghaus, jednali se zástupci Národních slavností Jan Hus – Evropan nové doby o možnostech spolupráce, koordinace a propagace pražského programu. Uskutečnila se též přípravná schůzka na půdě České televize, zanedlouho proběhne i jednání v Českém rozhlasu. Husovským slavnostem byly uděleny další záštity – předsedy Poslanecké sněmovny PČR J. Hamáčka, předsedy Senátu PČR M. Štěcha a ministra kultury ČR Mgr. D. Hermanna. Ústřední rada CČSH vyzvala všechny diecéze, aby jmenovaly své koordinátory pro Husovské slavnosti, kteří budou v kontaktu s Komisí CČSH pro 600. výročí M. J. Husa, jejíž další jednání proběhlo 30. dubna t. r. H. T.

POMOC NAŠÍ CÍRKVI VE SLOVENSKÉ REPUBLIC

Sestra dr. Hedviga Kramárová ve svém článku „Radi sa stretávame“, otištěném v ČZ č. 5 z 2. února 2014, vyjádřila zneklidnění, že „církve na Slovensku si neví rady s dostavbou svého nového církevního centra v Bratislavě, protože postoj církevního zastupitelstva není právě nejvřívější“. Je ovšem třeba uvést, že církvi v ČR v žádném případě není osud CČSH na Slovensku lhostejný. O tom svědčí i fakt, že od roku 2008 do roku 2013 poskytlo církevní zastupitelstvo diecézní radě Bratislava na dostavbu domu v Josefské ulici celkovou částku 2.591.012 Kč. Vzhledem k tomu, že však dosud neobdrželo vyúčtování těchto prostředků, požádalo církevní zastupi-

telstvo na svém posledním zasedání dne 23. listopadu 2013 bratislavskou diecézní radou o podrobnou analitiku jejich využití. Dokud ji nebude mít k dispozici, nemůže církevní zastupitelstvo o dalším poskytnutí prostředků diecézní radě Bratislava jednat. Členové ústřední rady by se velice rádi setkali s diecézní radou Bratislava na osobním jednání v Bratislavě, které by jim umožnilo jak společnou diskusi a vyjasnění vzájemných stanovisek, tak i návštěvu stavby v Josefské. Pevně doufáme, že se toto setkání podaří uskutečnit a přispěje k odstranění nedorozumění.

Z usnesení CZ a ÚR,
Jana Krajčířková, tajemnice

ZPRÁVY

Diamantová svatba v Opavě

V půli dubna navštívil náboženskou obec v Opavě br. biskup MUDr. Rudolf Göbel, poprvé oficiálně ve své funkci. Posloužil nám slovem Božím při bohoslužbě na Květnou neděli a seznámil se s našimi věrnými členy i příznivci naší církve.

Ale nejen to bylo účelem jeho cesty. To hlavní, proč bratr biskup přijel právě tuto neděli, následovalo po bohoslužbě. Bratr biskup se zhostil úkolu požehnat manželům. Nebyla to jen obyčejná svatba, ale obnovení manželského slibu po 60 letech. Manželé Milan a Dagmar Zajícovi si už možná ani nepamatovali, co všechno si slíbili před tolika lety, ale určitě plnili po celý život to hlavní: přijímat od života společně dobré

i zlé, podržet jeden druhého v těžkých chvílích a vytrvat. A že toho zlého bylo nemálo, vzpomínal bratr Zajíc s nostalgií: syn „kulaka“, jemuž zavřeli otce do vězení za to, že dobře hospodařil, neodpustitelně lépe než JZD pod taktovkou jediné strany. Co provázelo životem takto „poznamenaného“ syna, vědí pamětníci velmi dobře: šikana, nedostupnost vzdělání, pronásledování všeho druhu. Jeho manželka vždy věrně stála po jeho boku a rodina byla tím, co mu dávalo sílu a chuť žít. Možná i pro tu mnohou nepřízeň osudu manželství vydrželo. Bůh jim dopřál dožít se mnohého dobrého: vychovali tři krásné a nadané syny, dočkali se vnoučat i pravnoučat. Potomci se postarali i o nevěštní zážitky, když obohatili obřad krásnou hudbou. Je smutné, že jak se dnes prodlužuje lidský věk, zkracuje se délka trvání

manželství. Většina manželství se rozpadne ještě před prvním kulatým výročím, ačkoliv vědci vyzkoumali – jak poznamenal bratr biskup – že ženatí muži žijí v průměru o 10 let déle než svobodní. A mnozí dnes zakládají rodiny, mají děti a rozejdou se dřív, než by vůbec na manželský slib pomysleli.

O to víc si ceníme, že právě v našem sboru se uskutečnila tato vzácná diamantová svatba a že manželům požehnal bratr biskup. Věříme, že to je záruka, že bratru Milanovi a sestře Dagmar Zajícovým to bude v manželství klapat i nadále a Pán Bůh jim dopřeje zdraví, aby za pět let oslavili 65 let společného života. To prý je svatba kamenná. Platinová přijde až po 70 letech společného života. Bratru biskupovi děkujeme, že si udělal čas a připravil nám požehnanou Květnou neděli. **L. Svobodová**

Výběrové řízení pro Nazaret

Církev československá husitská a středisková rada diakonického zařízení Nazaret Borovany vyhláší výběrové řízení na pozici ředitele Nazaretu. Výběr z uchazečů proběhne počátkem června tohoto roku. Předpokládaný nástup do zaměstnání podzim (zima) 2014.

Předpoklady a výhody pro uchazeče:

- Dobrý vztah k církvi (CČSH) – členství v církvi výhodou
- Manažerské schopnosti – ekonomické vzdělání a praxe výhodou
- Dobrý vztah k handicapovaným lidem, vzdělání a praxe v sociální oblasti výhodou
- Výhodou výtvarné schopnosti či znalosti některé z výrobních činností Nazaretu (keramika, textil)

Více informací na www.nazaret.cz, popř. tel.: 603 175 004.

Písemné přihlášky: nazaretdilna@centrum.cz, popř. dopisem na adresu: Nazaret Borovany, Žižkovo náměstí 1, 373 12 Borovany

Výstava na Slovensku

Br. biskup Hradil uvedl výstavu svého poradce Mgr. L. Čmerdy a zde si můžeme položit otázku: „Kde je však ta otázka?“ Nutno s Werichem říci: „Některí mladí tady již 30 let nemuseli být a někteří staří by tu ještě 30 let měli být.“ Výstava proběhla v dubnu a nešlo o jeho první výstavu v Bratislavě. Mgr. L. Čmerda má 82 let. Pro zviditelnění naší církve udělal na Slovensku kus pastoračního díla. Jeho fantastická Apokalypsa, kterou věnoval církvi v Bratislavě, je dürrerovskými mystická. Byla to krásná vyvolávající zamyšlení nad Bytím. A tak nelze než říci „děkujeme“.

Jan Hradil, biskup

Přednášky v Chomutově

Náboženská obec v Chomutově zve na cyklus přednášek „Křesťanstvo“. Přednášky se konají v SKKS Chomutov, 3. patro, vždy od 16 h.

- 21. května – Katolická moderna a Církev československá husitská **red**

Výtvarná a fotografická soutěž

Ekologická sekce ČKA vyhláší při příležitosti podzimních „Dnů vděčnosti za stvoření“ výtvarnou a fotografickou soutěž na téma „Stáň se pozorovatelem!“. Výtvarná soutěž je určena dětem; fotografické soutěže se může zúčastnit kdokoliv bez ohledu na věk. Bližší info na: www.ekumenickarada.cz **JNe**

Koncerty u sv. Mikuláše

- 5. 5. - 20 hodin
Od baroka k jazzu
Bach, Dvořák, Liszt, Gershwin
Prague Brass Ensemble & Aleš Bárta - varhany
- 6. 5. - 17 hodin
Vierne, Händel, Mozart, Schubert
B. Rabas - varhany,
H. Jonášová - soprán
- 7. 5. - 17 hodin
Buxtehude, Verdi, Bach, Mascagni
J. Prokop - varhany,
M. Laštovka - trubka
- 8. 5. - 11 hodin
Klička, Dvořák, Franck, Bach - zdarma
B. Rabas, I. Slavíková
- 8. 5. - 17 hodin
Bach, Mozart, Franck, Caccini
Canto Corno e Organ
- 8. 5. - 20 hodin
Vivaldi, Schubert, Dvořák,
Gershwin
Consortium Pragense Orchestra
- 9. 5. - 14 hodin
Benefiční koncert - zdarma
Soubory z Ukrajiny a Ruska
- 9. 5. - 17 hodin
Telemann, Bach,
Mozart, Händel
F. Šťastný - varhany, cembalo,
V. Vlha - hoboj
- 9. 5. - 20 hodin
Vivaldi, Mozart, Dvořák, Ravel
Radio Symhony Collegium & Marek Zvolánek - trubka
- 10. 5. - 17 hodin
Caccini, Bach, Vivaldi, Mozart
Z. Němečková - varhany,
V. Likérová - soprán
- 10. 5. - 20 hodin
Vivaldi, Mozart, Dvořák, Ravel
Radio Symhony Collegium & M. Zvolánek - trubka
- 11. 5. - 14 hodin
Benefiční koncert - zdarma
Tennessee Wesleyan College
Choir (USA)
- 11. 5. - 17 hodin
Händel, Beethoven, Mozart, Corelli
J. Popelka - varhany,
V. Frank - housle
- 11. 5. - 20 hodin
Vivaldi, Schubert,
Dvořák, Gershwin
Consortium Pragense Orchestra

ZEKUMENY

KURZ NEMOCNÍČNÍ KAPLAN

Evangelická teologická fakulta UK s Asociací nemocničních kaplanů otevírá v akademickém roce 2014/2015 v rámci celoživotního vzdělávání kurz Nemocniční kaplan. Kurz je určen pro absolventy magisterského studia teologie. Začíná 3. – 4. října a přihlášky je možno odeslat do konce května. Ekumenická bohoslužba s vysláním pro stávající nemocniční kaplany se bude konat 19. října a bude symbolickým završením společného úsilí a spolupráce. Více informací o kurzu a vstupních požadavcích najdete na webu ERC v ČR. www.ekumenickarada.cz.

ZVOLENÍ PATRIARCHY SYRSKÉ PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE

Konference evropských církví na svém webu uveřejnila gratulaci ke zvolení patriarchou Syrské pravoslavné církve a všeho východu, kterým se stal Mor Ignatius Afrem II., který se ujme úřadu po zesnulém patriarchovi Zakkovi I., který odešel na věčnost na konci března tohoto roku. Nový patriarcha získal ve svém předchozím působení mnohé zkušenosti i v oblasti mezinárodní ekumeny. Patriarcha je zvolen do doby velkých nepokojů a utrpení syrského lidu a obecně neradostného času, kdy jsou křesťané stále více a více cílem extremistických útoků. Generální tajemník Evropské konference církví dr. Guy Liagre se modlí za obdaření nového patriarchy moudrostí a vedením Ducha svatého, k čemuž se připojujeme.

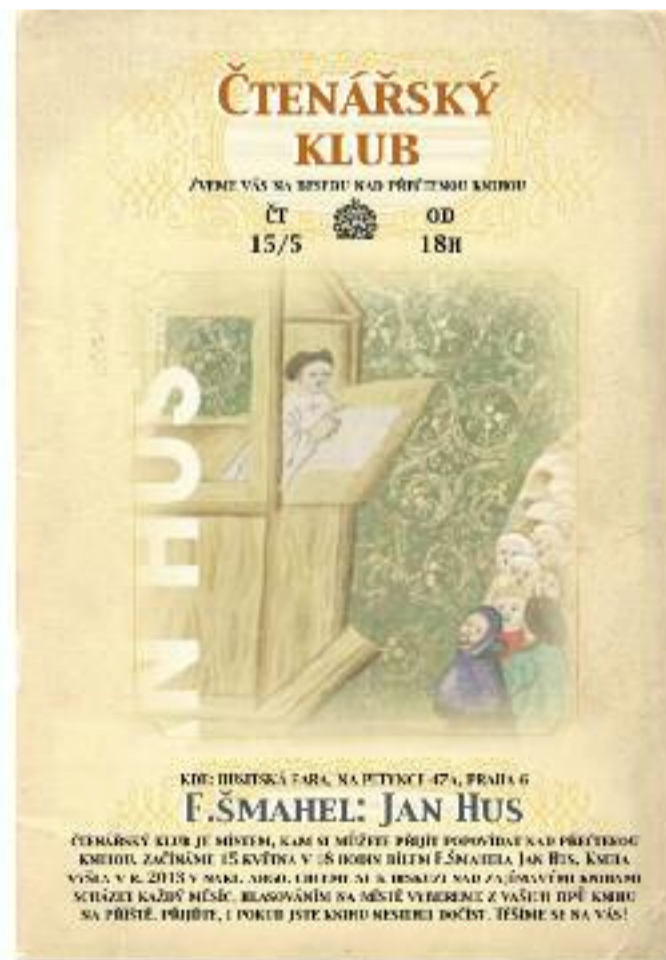
NEZAMĚSTNANOST MLADÝCH – VÝZVA PRO CÍRKVE

Tématem konference CSC CALL network, která se konala 24. – 26. března v Bruselu, byla otázka nezaměstnanosti, která se ve vzrůstající míře týká také mladých lidí. Více než 60 zúčastněných ze 17 zemí diskutovalo nad tímto tématem a zároveň byl dán prostor pro mladé lidi, kteří jsou tímto stavem zasazení a zůstávají dlouhodobě nezaměstnaní, přestože dosáhli dobrého vzdělání. Téma bylo probíráno také s odborníky ze sociální sféry a zároveň byly zkoumány vyrovnávací strategie EU. Prezentovány byly projekty na podporu zaměstnanosti. Jedním ze závěrů konference je to, že do problému je třeba zahrnout i církve a vyzvat je k proklamaci a zdůraznění role lidské důstojnosti ve společnosti a hodnoty každé lidské bytosti, která se zakládá nikoliv na úrovni dosažené profesní kariéry, ale její základnou je stvoření k Božímu obrazu, v lásce a skrze Ježíše Krista. Další setkání k tomuto tématu proběhne na konci září tohoto roku a i naše církve na toto zasedání vysílá svého zástupce.

dle webu Evropské konference církví, CEC zpracovala Martina Kopecká

HOLLYWOOD SE VRACÍ K BIBLICKÝM TÉMATŮM

Zdá se, že Hollywood znovu objevuje Bibli. Během postní doby odstartoval televizní seriál „Bible“ a filmy „Syn Boží“, „Noe“ a „Bůh není mrtev“. V dalším roce má být uvedena TV série „Zabit Ježíše“ o Ježíšově smrti. History Channel uvádí desetičlennou sérii, kterou dosud vidělo 13,2 milionu diváků. Film „Noe“ se začal v USA promítat 28. března, 3. dubna přišel do německých kin. Teologicky konzervativní křesťané mu vyčítají příliš volnou interpretaci biblické látky; Noe zde vyznívá jako militantní ekologický aktivista a potopa je pomstou za poškozování přírody. V některých muslimských státech se film nesmí promítat. 21. března se v USA začal promítat film „Bůh není mrtev“, založený na stejnojmenném románu Romana von Rice Broocks. Zachycuje debatu mezi ateistickým profesorem a křesťanským studentem. V létě se začne na National Geographic promítat zfilmování bestselleru „Zabit Ježíše“ od Billa O'Reillyho. Je pojato spíše historicky než nábožensky. Nejvíce sledovaným filmem o Ježíšovi je film z roku 1979, natočený v Izraeli. **dle ČBK**

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

CESTA DO ĚMAUZ

Nahrad'te obrázky písmeny podle klíče:

❖ ⊗ ⊙ ⊚ ⊛ ⊜ ⊝ ⊞ ⊟ ⊠ ⊡ ⊢ ⊣ ⊤ ⊥ ⊦ ⊧ ⊨ ⊩ ⊪ ⊫ ⊬ ⊭ ⊮ ⊯ ⊰ ⊱ ⊲ ⊳ ⊴ ⊵ ⊶ ⊷ ⊸ ⊹ ⊺ ⊻ ⊼ ⊽ ⊾ ⊿

⊰ = Á	⊙ = K	⊲ = Ř
⊗ = C	⊟ = L	❖ = S
⊛ = D	⊚ = M	⊡ = U
⊙ = E	⊛ = N	⊞ = V
⊛ = H	⊙ = O	⊞ = Y
⊙ = I	⊙ = R	⊞ = Ž

Řešení z minulého čísla: *Můj Pán a můj Bůh.*

Jana Krajiřířková

Týdeník Církve československé husitské

Český zápas

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktoři: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Předplatně: F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz. Reklamacie: A.L.L. production tel. 234 092 866, e-mail: martina.machackova@predplatne.cz

